

extrákból így végül a filmezést megszállottan űző fiatal generáció képe rajzolódik ki, amely legalább annyira inspiráló, mint a filmből áradó, zabolátlan játékoság.

Extrák: VAN werkfilm; Kimaradt jelenetek; Próba felvételek; *Ez van:* Lakás demó; Koncert: Az A38 színpadán a VAN filmzenekar; Audiokommentár Reisz Gábor és a stáb közreműködésével.

SOÓS TAMÁS DÉNES

Selma

Selma – amerikai-brit, 2014. Rendezte: **Ava DuVernay**. Szereplők: **David Oyelowo, Carmen Ejogo, Tim Roth**. Forgalmazó: **ADS Service**. 128 perc.

VAN valami furcsa és megmagyarázhatatlan

Magyar, 2014. Rendezte: **Reisz Gábor**. Szereplők: **Ferencsik Áron, Kovács Zsolt, Takács Katalin**. Forgalmazó: **Kultúrbarlang**. 90 perc.

Mikor 2014 őszén mozikba került a *VAN...*, kétségkívül az utóbbi évek egyik legfontosabb magyar filmjének tűnt. Annak tűnt volna akkor is, ha csak azt mutatta volna fel sziporkázó kreativitással, hogy a fiatalabb rendezőgenerációban is van kedv és tehetség a kísérletezéshez. De Reisz Gábor filmje ennél sokkal többet tett: bizonyította, hogy a magyar film és a magyar közönség közt elmélyült árkot nem-hogy át lehet hidalni, de ezt a lépést könnyedén és elegánsan is meg lehet tenni, ha egy rendező valóban arról forgat, ami itt és most történik Magyarországon. A mozipremierről a szokott 4-6 hónap helyett egy évvel később követte a DVD-kiadás (addig nem kopott ki a mozikból a film), és eltávolodva az egyébként jogos hype-tól, a *VAN* újránézve már annak mutatja magát, aminek készült: a rendező különböző hangjait próbálgató, epizódjaiban kicsattanóan ötletes, de túl laza vezérfonalra fűzött vizsgafilmnek, mely igyekszik

az előnyére fordítani a szűk technikai lehetőségeket, a gerillamódszereket és a baráti szívességeket. Persze, a döntésképtelen fiatalokról, a szerelmi csalódásról és a tengés közérzetéről szóló mese épp barkácsjellege miatt vonhatta magához annyira erősen az embereket, és ez a keresetlen természetesség érződik a DVD-kiadás több mint másfél órányi extráján is. Reisz például bevallja, hogy életében kettő darab audiokommentárt, ha végighallgatott, ennek megfelelően a *VAN*-é sem profin informatív audiokommentár, a stábtagekatsékat megszólaltató beszélgetés inkább a személyes emlékekre és a humoros sztorikra koncentrált. Hogy a kiadvány ténylegesen érdekessé váljon, azt a hasznos (a *VAN* nagyrészt valóban improvizációk füzére) és kevésbé hasznos (az éjszakai villamoson ordító és a film egyik legjobb alakítását nyújtó bácsi az SZFE portása) információk mellett az A38 Hajón tartott filmzenekonzert felvétele, valamint a több mint húszpercnyi kimaradt jelenet garantálja. A kivágtott epizódok szinte mind Áron tesztesza jellemét boncolgatják

tovább (kifejezetten jók az öt segíteni próbáló bátyjai felvett, gegekben dús jelenetek), a felszabadult hangulatú, örömenélős koncert pedig annak a közösségi élménynek nyújtja tökéletes lenyomatát, ami a *VAN*-t már az alternatív médiakampánytól (lásd mozibusz) kezdve körbevette, és végül kultuszfilmmé avatta. A DVD-n hallható történetek azonban nemcsak a rajongók információéhségét elégítik ki, továbbépítve ezzel a film kultuszát, hanem azt a hajnali forgatásokkal és önfeláldozó kitartással teli folyamatot is körvonalazzák, melynek során egy „független” film Magyarországon megszülehet. Az

Legkésőbb az ötvenes-hatvanas évek fordulójától az Egyesült Államok polgárainak sorsát érintő kérdések zöme a médiában – kivált a televízióban – dől el. Kennedy soha nem nyer elnökséget, ha az 1960-as tévévitában lezser stílusával nem győzi meg választóit (és győzi le a nehézkes Nixont); a Vietnamból érkező dokumentumfelvételek hiányában valószínűleg nem terjed olyan szédítő mértékben a háborúellenesség a társadalom széles köreiből; továbbá a polgárjogi mozgalmak sikerei sem lettek volna annyira látványosak a tömegkommunikációs eszközök nélkül. Martin Luther King tevé-

Blossza

Oravec Gergely öt évvel ezelőtt gondolt egy nagyot, és elhatározta, négy hónap alatt minden egyes nap megrajzolja a blogjára egy képsort arról, ami történt vele, vagy ami foglalkoztatta aznap. Bár néha keményen meg kellett dolgozni az ihletért, a vállalás bejött, a blogot egyre többen követték, és a szakmai elismerés sem maradt el. A *Műút* közölt belőle néhány oldalnyit, 2011-ben pedig a webcomic elnyerte az Alfabéta-díjat. Már akkor sokan szerették volna nyomtatásban látni az egészet, de nem akadt olyan mérész kiadó, aki megjelentette volna országos terjesztésben. A szerző bánkódott ugyan ezen valamelyest, de úgy gondolta, a weben úgyis bárki elolvashatja. Valahogy mostanra mégis megérett a helyzet, és ha szűkebb terjesztésben is, de elkészült a *Blossza* kötet. A képsorok semmit sem vesztek frissességükből, és igazán érdemes volt felidézni, hogy 123 nap alatt mennyi mindent megtudhat az ember önmagáról. Önéletrajzi képregényben nagy a hiány Magyarországon, jó lenne, ha mások is bátorságot merítenének ebből a kiadványból.

Oravec Gergely: *Blossza*. Fekete-fehér, 68 oldal, puhafedele. Kiadó: Nero Blanco Comix.

KARÁCSONYI BATMAN
Remek választás volt a King-pintől az évvégére időzíteni egy karácsonyi témájú és hangulatú Batman-képregényt. Igaz, az ötlet nem túl eredeti, hiszen az angolszász kultúrkörben közismert Dickens-történet már számos alkalommal dolgozták át más kontextusba helyezve, képregényben is. Lee Bermejo realista, néhol naturalista rajza impozáns, az adaptáció azonban meghaladta írói képességeit, a szerepek kiosztása eléggé esetleges, kicsit erőltetett is, és hát a melodráma nem Batman műfaja. Persze az ünnepi hangulatban képes megpengetni a megfelelő érzelmi hűrokat, s így könnyen célba talál. Mellette szól az is, hogy erősen elűt a folytatásos Batman-képregényektől, jó, hogy itthon is újabb értelmezési lehetőséget ismertünk meg a karakterről.

Batman különszám 2015. Színes, 112 oldal, puhafedele. Kiadó: Kingpin.

A TITKOS TÁRSASÁG
Koska Zoltán szédületes tempóban, hat hónap alatt jelentette meg a *Titkos Társaság* öt füzetét, összesen 120 oldalnyi képregényt, méghozzá imponálóan egyenletes minőségben. Korábbi, főleg önéletrajzi ihletésű munkái (*Firka Comics*) után a szerző most a történetmesélési technikákkal és

ritmusokkal kísérletezik, ami minden ötletessége dacára nem mindig tesz jót a sztorinak. Bevallom, a végére kissé el is vesztettem a fonalat, pedig szerettem olvasni. A most már jól bevezetett karakterekről még mindig van bőven mesélivaló, így hát remélem, legközelebb egy feszebb, kerekbb történetben látjuk viszont őket.

Koska Zoltán: *A Titkos Társaság 1-5.* Fekete-fehér, 24 oldalas füzetek. Kiadó: 5Panels.

TALAJ
A Hungarocomixra jelent meg Borbás Márton *Talaj* című képregénye, amelyben testvére, Bence íróként segédkezett. Eredetileg diplomamunkának készült, és ez érződik is rajta, a rajzoló mindent meg akart mutatni, amit csak tud oldalszerkesztés terén, akár azon az áron is, hogy ezeket a megoldásokat nem feltétlenül indokolják a történet fordulatai. A kívánt hatást eléri, az oldalak külön-külön jól működnek, és hogy a kompozíciók szétszaggatják a történetet, talán nem is olyan nagy baj. Nem tudom, vannak-e további képregényes tervei a rajzolónak, mindenesetre kezdetnek soha rosszabbat.

Talaj. Fekete-fehér, 44 oldal, irkatúzott. Kiadó: Scaremonger Comics.

GERONIMO STILTON
A roppant sikeres Geronimo Stilton-franchise képregényes változata gyors tempóban és keménytáblás kivitelezésben indult, majd átváltott puhafedelesre. Aztán három évig nem történt semmi. Most valamivel vékonyabb papíron és valamivel magasabb áron jött ki a következő. A tartalmáról sok újat nem tudunk mondani, olyan, mint az előzők, és ezt dicséretnek szánjuk. Reméljük, ez a megjelenés a Cartaphilus képregénykiadói aktivitásának az újraéledését jelzi.

Geronimo Stilton 8: Az Eiffel-torony titka. Színes, 52 oldal, puhafedele. Kiadó: Cartaphilus.

BAYER ANTAL

NÉMETH GYULA SCI-FI-KLASSZIKUSOK RÖVIDEN

A MAJMOK BOLYGÓJA (1968)